

RONALD KOOPMAN

PERSOONLIJK LEIDERSCHAP

VOLGENS

DE BESTE SPITS

91 LESSEN OM MEE TE SCOREN

INHOUD

Voorwoord.....	6
Inleiding	8
Over de beste spits	14
1. Leidinggeven aan jezelf	
Houding.....	19
2. Leidinggeven aan jezelf	
Vaardigheden	43
3. Leidinggeven aan samenwerking	
Als teamlid	71
4. Leidinggeven aan samenwerking	
Als trainer-coach	93

5. Leidinggeven aan verbetering	117
6. Leidinggeven aan overige zaken	133
De 91 lessen	142
Foto's	148
Over Ronald Koopman	158
Dankwoord	160
Bronnen	162

VOORWOORD

Toen mij gevraagd werd het voorwoord voor dit boek te schrijven, dacht ik natuurlijk gelijk aan welke herinneringen we in Zwolle allemaal van Leo Koopman hebben. Voor ons is hij namelijk de all time topscorer van PEC Zwolle en hij heeft met een schilderij een plekje in onze schitterende eregalerij. Zijn ware nalatenschap ligt echter niet alleen in de doelpunten die hij maakte. Het ligt in de manier waarop hij het spel benaderde, maar ook het leven.

Leo Koopman ruilde eind jaren 50 de rood-gele kleuren van Rohda Raalte in voor de kleuren van PEC, toen nog spelend in het groen en wit. Over IJsselderby's had men het in Zwolle toentertijd nog niet. Van één club moest ieder jaar sowieso gewonnen worden. Dat waren de wedstrijden tegen Zwolsche Boys. Dit waren duels op het scherpst van de snede, waarbij Leo herhaaldelijk het net liet bollen.

Voetbal in de tijd van Leo was anders dan nu. Geen glitter, geen camera's bij elke training en zeker geen social media. Het was een tijd van bikkelen op slechte velden, glijdend door de modder. Je werd een leider omdat je bleef doorgaan als anderen stilvielen en omdat je het woord nam als het in de kleedkamer stil was na een nederlaag. 'Maar het was ook een gezellige tijd', zo vertelde Leo ooit zelf. 'Na een wedstrijd dronken spelers gerust een paar borreltjes en op iedere tafel stond een pot met sigaren.'

Ik heb Leo zelf nooit meegemaakt als voetballer, maar had graag met hem op één veld gestaan. Jaarlijks scoorde hij gemiddeld vijftien tot twintig doelpunten, met soms uitschieters naar boven. En buiten het veld? Keihard werken! Want in die tijd bestond fulltime profvoetballer

zijn nog niet. Leo bezorgde naast doelpunten op doordeweekse dagen gewoon de post.

In dit boek vind je 91 lessen die voortkomen uit zijn manier van denken, werken en leven. Lessen die niet alleen gelden voor op het veld, maar juist ook daarbuiten: in teams, gezinnen en organisaties, overal waar mensen samen doelen nastreven.

De verhalen van Leo herinneren ons eraan dat leiderschap niet begint bij macht of positie, maar bij houding en mentaliteit. Dat het niet gaat om het applaus dat je ontvangt, maar om de bijdrage die je levert. En dat de mooiste overwinning misschien wel is om dicht bij jezelf te blijven, ook als het moeilijk wordt.

Ik hoop dat zijn lessen jou inspireren om met hetzelfde vuur, dezelfde toewijding en hetzelfde plezier jouw eigen pad van leiderschap te bewandelen.

Joost Broerse

Algemeen directeur PEC Zwolle

1. LEIDINGGEVEN AAN JEZELF HOUDING

Leidinggeven aan jezelf – houding gaat over je innerlijke instelling en gedrag. Het draait om de houding die je kiest, hoe sterk en bewust die is en hoe je die actief aanstuurt om de persoonlijke en professionele resultaten te behalen die je belangrijk vindt.

Wil niets anders

Als 12-jarige meldt Leo Koopman zich aan bij Rohda Raalte. Het enige dat hij vanaf dat moment wil, is voetballen.

Koopman kan terugzien op een succesvolle loopbaan als voetballer en als trainer. 'Voetbal beheerste voor een groot deel mijn leven. Ik kon niet zonder. 'Ik was altijd al gek op voetballen'. Koopman was een man die met hart en ziel de voetbalsport was toegedaan en zich volledig inzette. 'Het deed er voor mij niet toe waar ik voetbalde of trainde. Mijn hart lag altijd waar ik op dat moment werkte', verklaart Koopman zijn passie.

Ware toewijding en passie zijn de krachtigste drijfveren achter succes. Als je écht iets wil, dan is er veel mogelijk. Gefocuste passie leidt vaak tot succes.

Realiseer je:

- Grote prestaties beginnen bij een duidelijke innerlijke drijfveer.
- Als je weet wat je wil, overwin je gemakkelijker hindernissen.
- Met een duidelijke 'waarom' ben je vaak veerkrachtiger, consistent en overtuigender in je werk.

Weet wat je wil en wil het met alles wat je hebt. Als je hieraan niet twijfelt, krijg je anderen sneller mee, houd je vol bij tegenslag en kom je uiteindelijk verder.

- Wat wil jij écht?
- In hoeverre doe jij dat waar je toewijding en passie liggen?

Geef vanaf het begin vol gas

De wedstrijd begon met in de derde minuut een doelpunt voor de Zwollenaren, dat werd gescoord door midvoor Koopman. In de vorige wedstrijd nam PEC na vijf minuten ook al de leiding door een doelpunt van Koopman.

Een goede voorbereiding en scherpheid aan het begin maken het verschil. Wees goed voorbereid, ook als team. Verschijn geconcentreerd aan de start en neem meteen initiatief.

Realiseer je:

- Door een vliegende start kun je de toon zetten.
- Beslissende momenten liggen vaak aan het begin. Wie daar alert is, loopt voorop.
- Wachten of aarzelen kan betekenen dat je achter de feiten aanloopt.

Begin sterk, wees voorbereid en benut direct kansen. Dat creëert voorsprong.

- Hoeveel gas geef jij wanneer?
- In hoeverre maak jij door jouw scherpheid aan het begin het verschil?

Blijf voortdurend alert

Ook vanwege het feit dat Koopman nooit verslapte, kreeg hij vaak kansjes tot scoren. Hoe vaak is het niet gebeurd dat een back of een doelman een weifelende houding aannam en Leo hen de bal ontfutselde en scoorde.

Alertheid leidt tot kansen en succes, vooral wanneer anderen verslappen. Blijf voortdurend gefocust en alert, waardoor je kan profiteren van de fouten of aarzeling van anderen.

Realiseer je:

- Verslap nooit in je inzet of aandacht. Zelfs als de situatie rustig lijkt, kunnen er onverwachte kansen ontstaan.
- Wees alert op de omgeving en de fouten van anderen. Niet om hen af te straffen, maar om snel in te springen en kansen te benutten.
- Succes is vaak het resultaat van discipline en volharding, niet alleen van genialiteit.

Als je voortdurend gefocust blijft en anticipeert op zwakke plekken of vertragingen van anderen, ben je vaak degene die de grootste stappen zet.

- Ben je een slappeling? Een beetje? Of helemaal niet?
- In hoeverre blijf jij voortdurend gefocust en alert?

DE LESSEN

LEIDINGGEVEN AAN JEZELF - HOUDING

Wil het écht

- Wil niets anders
- Heb er vreselijk veel zin in!
- Doe het met het grootste plezier
- Heb dadendrang
- Red de eer
- Stop wanneer het 'per se moeten' weg is

Werk hard

- Werk keihard
- Geef vanaf het begin vol gas
- Blijf gaan tot het einde
- Blijf voortdurend alert

Toon actie

- Duik overal op
- Ga er altijd voor
- Zet door
- Schiet graag
- Wees actief
- Doe het soms zelf

Geloof in jezelf

- Vertrouw op je wapens
- Doe het met volle overtuiging

Wees sociaal

- Wees sympathiek en innemend
- Wees altijd sportief
- Speel fair

Spoor je teamgenoten aan

Toen de 2.500 toeschouwers bij de wedstrijd RCH-PEC het veld verlieten, waren zij het over één ding eens: RCH zou een eervoller resultaat dan een 1-3 nederlaag hebben geboekt, indien de ploeg over een speler had kunnen beschikken zoals PEC, die middenvoor Koopman had. Hij immers spoorde zijn ploeggenoten steeds weer aan tot aanvallen.

Stimuleer de energie van het team. Maak indruk door je aanjagende rol. Weet je teamgenoten telkens weer te motiveren tot acties vol inzet en overtuiging. Je invloed gaat daarmee verder dan zijn eigen acties; je brengt het hele team in beweging.

Realiseer je:

- Heb impact door anderen in beweging te zetten.
- Wie aanmoedigt, stimuleert en motiveert betrokkenheid, inzet en teamgeest.
- Juist op moeilijke momenten maakt de aanjager het verschil tussen berusting en strijdlust.

Als je je teamgenoten aanspoort, til je het hele team naar een hoger niveau. Aanstekelijke energie is een krachtig wapen.

- Hoe sterk is jouw aanjagende rol?
- In hoeverre zet jij jouw team in beweging?

Doe aan tactische manoeuvres

Ditmaal was het aan een tactische manoeuvre van Koopman te danken dat de Gooise defensie om de tuin werd geleid. Bos lanceerde Kok die niet, zoals werd verwacht, de bal afgaf aan Koopman, maar snel voorbij linksback Brouwer gekomen, zelf schoot, hetgeen 3-0 betekende.

Doe het anders dan verwacht om je teamgenoot succesvol te laten zijn. Doe dit door inzicht en onderlinge afstemming.

Realiseer je:

- Schat in wat de ander verwacht en doe het anders.
- Door af te wijken van het voorspelbare, creëer je ruimte en kansen.
- Tactische flexibiliteit vereist scherpe waarneming, inzicht, timing en vertrouwen in je teamgenoten.

Wie onvoorspelbaar durft te handelen, blijft zijn tegenstander een stap voor. Tactische wendbaarheid is een krachtig middel. Train hierop.

- Hoe goed ben jij in het anders doen?
- In hoeverre durf jij af te wijken van het voorspelbare?

Integreer oefenen in je dagelijks leven

Op weg naar school dribbelde hij, twaalf jaar oud inmiddels, dagelijks met een bal door het weiland. ‘Dat mocht natuurlijk niet, dus ik moest met de bal aan de voet zorgen dat ik snel bij school kwam zonder dat hij me zag.’

Train spelenderwijs. Maak van een routineactiviteit een oefenmoment. Groei zit niet alleen in formele trainingsmomenten, maar juist in structurele, alledaagse inzet.

Realiseer je:

- Continu verbeteren vraagt geen extra tijd als je het integreert in je dagelijkse routines.
- Toewijding laat zich zien in de bereidheid om ook buiten formele kaders te oefenen.
- Wie gericht oefent in het gewone, bouwt ongemerkt buitengewone vaardigheid op.

Maak van oefenen een gewoonte. Groeien doe je niet alleen op de training, maar juist door de manier waarop je elke dag met je vak of rol bezig bent.

- In hoeverre is oefenen in de dagelijkse activiteiten onderdeel van jouw visie en van de verbeterplannen?
- Wat doe jij voor jezelf en voor jouw team om oefenen te integreren in de dagelijkse activiteiten op het werk?

Doe het met wat je hebt

Zelf leerde Koopman het voetballen als klein jochie, toen hij van fietsbanden en elastieken een bal maakte.

Wees vindingrijk. Gebruik wat je wel hebt, niet wat je mist. Wacht niet op perfect materiaal of ideale omstandigheden. Benut wat er beschikbaar is en begin daarmee te oefenen en te groeien.

Realiseer je:

- Grote prestaties beginnen zelden onder perfecte omstandigheden.
- Beperkingen zijn vaak de bron van creativiteit. Juist schaarste dwingt je tot innovatie.
- Het is cruciaal om te starten met wat voorhanden is in plaats van te blijven hangen in wat ontbreekt.
- Succes is zelden een gevolg van middelen alleen, maar van mindset en initiatief.

Wacht niet tot alles ideaal is. Start vanuit vindingrijkheid, creativiteit en doorzettingsvermogen en bouw vanuit daar iets waardevols op.

- Hoeveel heb jij nodig om te verbeteren?
- Ben jij meer van de perfecte omstandigheden of meer van doen met wat je hebt?

Waardeer het thuisfront

Bijzondere waardering heeft Koopman voor zijn familie, want 25 jaar trainer betekent ook 25 jaar weg op de zondag en minstens een avond in de week. 'Gelukkig heb ik een vrouw die ook van voetballen houdt en die me ook daadwerkelijk daarin steunt, waardoor ik steeds optimaal bezig kan zijn.'

Professionele toewijding vraagt om privé-draagvlak. Een stabiele en ondersteunende thuissituatie maakt het mogelijk om langdurig, met volle inzet en focus, je werk te doen. Het is essentieel dat je omgeving je begrijpt en ondersteunt. Dat geeft rust, veerkracht en ruimte voor goede prestaties.

Realiseer je:

- Zonder draagvlak van je directe omgeving raakt de balans zoek.
- Gedeelde passie versterkt toewijding. Wanneer je omgeving je missie begrijpt en steunt, vergroot dat je mentale veerkracht.
- Langetermijninzet vraagt om stabiliteit, rust en support.

Wie ruimte en steun krijgt in zijn privéleven, kan voluit presteren in zijn professionele rol.

- Hoe belangrijk is het voor jou wat jouw directe omgeving vindt van wat jij nodig hebt om optimaal bezig te zijn?
- In hoeverre ben jij hierover in gesprek met jouw directe omgeving?

1962-1963. Staand v.l.n.r.: Hennie van Nee, Wannie Sterken, Henk van de Kreeft, Gerrit Voges, Adri Jansen, Piet van Gorp, Leo Koopman. Gehurkt v.l.n.r.: John Abma, Bert Theunissen, Gerrit Kerkhof, Wim Pelser.

1959. Het is 1959. Leo Koopman is de maker van het enige doelpunt in de wedstrijd PEC - Rheden (1-0).